

geneeskruiden voor uitvoer niet een winstgevend bedrijf zou zijn. Ik heb dan altijd gezegd, dat zulk een cultuur mij voor deze menschen veel te onzeker voorkwam. Maar juist omdat plantaardige geneesmiddelen weer meer beteekenis gaan krijgen, leek het mij toch wel raadzaam eens te trachten, wat cijfers machtig te worden. Nu, dat is mij niet gelukt: in weerwil van mijn belofte van geheimhouding, heb ik geen enkele opgave ontvangen. De handel voelde blijkbaar geen behoefte aan inmenging van derden.

Toch geloof ik, dat het ook voor de exporteurs van deze drogerijen een heele verbetering zijn zou, als ze hun waar konden aanschaffen bij menschen, die zelf een aanplant van eenigen omvang bezaten en er op ingericht waren om den oogst met de noodige zorg in te zamelen en te drogen. Want ik behoef U niet te zeggen, dat wie zijn inkoop hier en daar doet bij kleine leveranciers, die vaak op hun beurt weer bij anderen ter markt moeten gaan, en somtijds half verlept materiaal op ver van doelmatige en zindelijke wijze drogen, veelal geen uitnemend produkt zal krijgen. In een vroegeren werkkring heb ik nu en dan toezicht op zulke leveranties uitgeoefend, en ik kan me levendig voorstellen, hoe het gaan zal als deskundig toezicht ontbreekt.

Gouden bergen moet men zich van deze cultuur van inheemsche geneesmiddelen vasi niet voorstellen, maar wel geloof ik, dat een belangstellend planter er eens een stuk grond aan zou kunnen opofferen, om te zien, wat er mee te bereiken viel. Natuurlijk zou men moeten beginnen met het zoeken van connecties om te weten, wat de handel verlangt. Die connecties nu zouden bijv. door bemiddeling van 's Lands Plantentuin wel te vinden zijn. En mogelijk zouden ook onderhandelingen met apothekers en drogisten hier te lande tot resultaten leiden. Ook zijn er wel geneeskrachtige gewassen te noemen, die thans hier niet inheemsch zijn, maar wel voor aanplanting in aanmerking zouden komen, hetzij voor uitvoer, hetzij voor gebruik hier te lande; men zou dan stellig wel voor het verkrijgen van de noodige bibit op de hulp van het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel kunnen rekenen.

(Wordt vervolgd.)

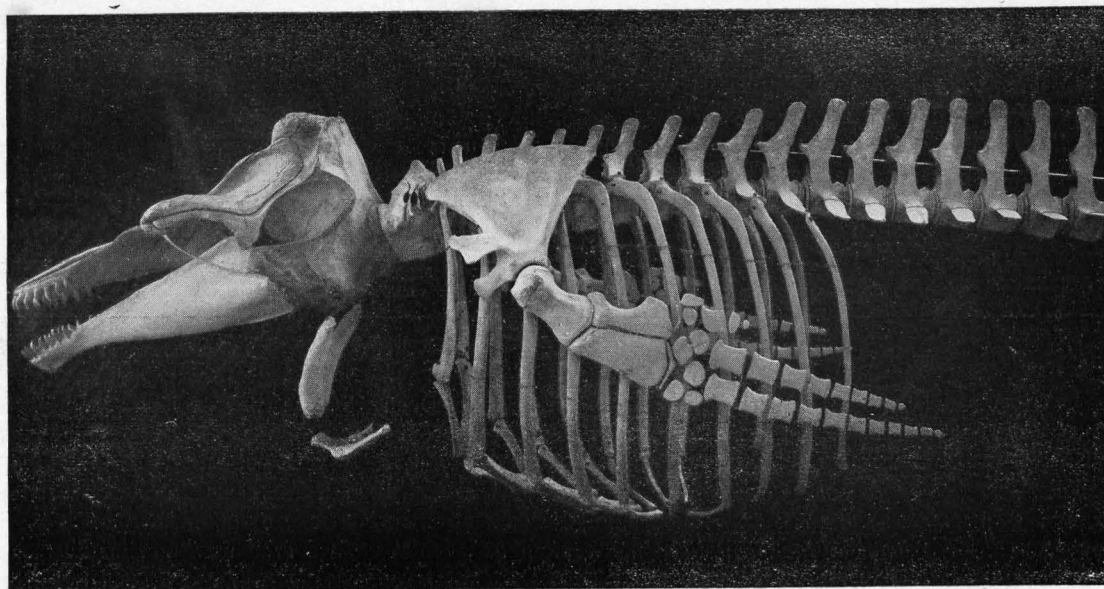
DR. W. G. BOORSMA.

DE GESTRANDE BUTSKOPDOLFIJNEN

In de derde aflevering van dezen jaargang deelde ik aan de hand van door den Heer MARONIER verstrekte gegevens en foto's een en ander mee omtrent de stranding van een groot aantal dolfijnen op de kust langs Straat Madoera. Zelf heb ik tot mijn spijt deze dieren niet kunnen zien en bij een poging, ze te determineeren, moest ik wel op de ontvangen inlichtingen afgaan. Zooals de lezer zich wellicht zal herinneren, ging de keus voornamelijk tusschen den butskopdolfijn: *Globiocephalus (indicus)*, en den dwergpotvisch (*Kogia*). En hoewel ik eerst meer tot den eerste overneigde, deed toch de opgave, dat er geen tanden in de bovenkaak zitten, mij concludeeren, dat wij met *Kogia* te doen moesten hebben. Die opgave blijkt echter helaas niet juist te zijn geweest. Sindsdien toch heeft Dr. DAMMERMAN van het Zoölogisch Museum te Buitenzorg gelegenheid gehad, een onderzoek ter plaatse in te stellen en een tweetal skeletten naar Buitenzorg over te brengen. Van één dier beide, dank zij de vriendelijkheid van Dr. DAMMERMAN, hierbij een afbeelding. Het blijkt, dat er in den bovenkaak wel degelijk tanden zitten en ook uit andere kenmerken, bijv. het aantal ribben, blijkt, dat wij hier niet met een dwergpotvisch, maar met een butskopdolfijn te doen hebben. Ook in Europa heeft men verwante dolfijnen vaak in groot aantal zien stranden. Met welke soort wij in ons geval te doen hebben, is nog niet afdoende uitgemaakt, het zal echter wel de nog weinig bekende *Globiocephalus indicus* zijn.

Bekijken wij nog even het kiekje, om enkele eigenaardigheden van het skelet op te merken. Aan den schedel valt op, hoe uiterst dun het jukbeen is, dat van onderen de oogkas begrenst. Achter de oogholte, en door een niet geheel volledige beenbrug ervan gescheiden, zien we de slaapholte, die dient voor aanhechting van de spier, die de onderkaak op en neer beweegt. Onder den schedel zien we het skelet van de tong, dat hier niet geheel in de natuurlijke positie kon worden opgesteld.

De halswervels zijn merkwaardig bij de *Cetaceeën* (d.z. de zee-zoogdieren of walvischachtigen). Door hun torpedovormig lichaam hebben deze dieren eigenlijk geen hals meer; hun halswervels zijn met elkaar tot één been vergroeid, echter niet zoo, of men kan aan den vorm van dat been altijd nog wel zien, uit hoeveel wervels het ontstaan is.

Vorstuk van het geraamte van een *Globiocephalus indicus* in
het Zoölogisch Museum te Puitenzorg.

Dat blijken er altijd zeven te zijn, het aantal, dat zoo typisch is voor de zoogdieren, en dat zelfs hier, waar de halswervels zoo in het gedrang komen, gehandhaafd blijft. Terwijl bij één der beide door Dr. DAMMERMAN meegebrachte skeletten alle zeven halswervels op die manier met elkaar vergroeid waren, was bij het andere de achterste nog vrij, en zat als een dun schijfje achter de overige, welke met elkaar vergroeid waren.

Ook het armskelet der *Cetaceeën* is eigenaardig. Hoewel de voorste ledematen geheel tot vinnen vervormd zijn, vinden we er binnenin toch nog het geheele armskelet: opperarmbeen, spaakbeen en ellepijp, alle erg verkort, en ook de handwortelbeentjes en de vingers, waarvan een paar juist sterk verlengd zijn en uit veel meer kootjes bestaan dan anders bij zoogdieren regel is. Uitwendig is aan de vin echter niets van een verdeling in opperarm, benedenarm en hand, of wel van de vingers te onderscheiden.

Zooals men ziet, ontbreekt een sleutelbeen, dat anders schouderblad en borstbeen met elkaar verbindt. Dit is echter bij veel zoogdieren het geval.

Het skelet is ongetwijfeld een mooie aanwinst voor het Zoölogisch Museum te Buitenzorg.

DR. H. C. DELSMAN.